

บรรณานุกรม

หนังสือ

กรรณิการ์ อัครนครเดชา. คำบรรยายวิชาการประชาสัมพันธ์เบื้องต้นปี ๓. กรุงเทพมหานคร :

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑.

ธวัช มกรพงศ์. "อนาคตของประเทศที่กำลังพัฒนา" ใน ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ,

หน้า ๘๘๓-๙๐๘. อมร รัชศาสตร์และชติยา กรรณิสุต บรรณาธิการ. กรุงเทพ

มหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์การชายและการซื้อแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๑๕.

ปรมะ สตะเวทิน. นิเทศศาสตร์กับสังคม. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์เรือนอักษร, ๒๕๒๒.

เอกสารอื่น ๆ

เกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี, สำนักงาน, การอบรมรายปักษ์แก่เกษตรกรตำบลในวิชาการเกี่ยวกับ

เรื่องข้าว. สุราษฎร์ธานี : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี, ๒๕๒๓.

เกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี, สำนักงาน, ตารางสำรวจการปลูกข้าวพันธุ์ดี เป็นรายอำเภอ ปี ๒๕๒๓.

สุราษฎร์ธานี : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี, ๒๕๒๓.

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง, "โครงการเปลี่ยนพันธุ์ข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้

และภาคอื่น ๆ". กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ๒๕๒๔.

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง, "โครงการเปลี่ยนพันธุ์ข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้

และภาคอื่น ๆ ปี ๒๕๒๔/๒๕๒๕". กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,

๒๕๒๔.

เกษตรอำเภอลำไย, สำนักงาน, "เอกสารแสดงจำนวนครอบครัวเกษตรกร." สุราษฎร์ธานี :

สำนักงานเกษตรอำเภอลำไย, ๒๕๒๔.

คณิต มานพพงศ์. "ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับวิทยากรเกษตรแผนใหม่ของเกษตรกรเจ้าของสวนยาง หมู่ที่ ๒ ตำบลนาบอน อำเภอร่องาง จังหวัดนครศรีธรรมราช."

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔.

ชัยชาญ มณีนุชย์. "การศึกษาการยอมรับวิทยากรแผนใหม่เกี่ยวกับการปลูกข้าวของเกษตรกรในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดหนองคาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๑๓.

ทัศนีย์ แก้วสว่าง. "การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ความทันสมัยทางการเกษตร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๒.

ธิดาทาว ภัคดี. "บทบาทของสื่อที่มีต่อการยอมรับการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามของสมาชิกโคตรังการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม ของเกษตรกรจังหวัดกาฬสินธุ์." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

พัฒนาที่ดิน, กรม, และการปกครอง, กรม, "รายงานผลการวิจัยเรื่องภาวะเศรษฐกิจและสังคมของชาวนาที่ทำนาปีละ ๒ ครั้ง บางจังหวัดในภาคกลางและภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๑๙." กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

พรพิมล วรดีลก. "พฤติกรรมกรับข่าวสารที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกกาแฟของเกษตรกรกิ่งอำเภอยะไข่ จังหวัดชุมพร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔.

ทัศนีย์ กระแสอินทร์. "ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการปลูกพืชหมุนเวียนของเกษตรกรจังหวัดศรีสะเกษ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๑๔.

- ยุพดี ชัยภักดิ์. "การศึกษาบทบาทของสื่อที่มีต่อการยอมรับฝ้ายพันธุ์ใหม่ของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง ลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓.
- วิเชียร เกตุสิงห์. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการวางรูปแบบและการวิเคราะห์ในการวิจัยเชิงสำรวจ. ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๒๓.
- วีรชนม์ ศรีสวัสดิ์เล็ก. "ผลกระทบของการใช้น้ำชลประทานที่มีต่อการยอมรับวิทยาการ เกษตรแผนใหม่ของ เกษตรกรในเขตโครงการชลประทานพิษณุโลก." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, ๒๕๑๗.
- วรรณภา จารุทัศน์. "การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการดำรงชีวิตของครอบครัวที่ใช้เทคนิคใหม่ในการทำนา กับครอบครัวที่ทำนาแบบดั้งเดิมในเขตตำบล เล่ม็ดและตำบลตะกรบ อำเภอยายา จังหวัดสุราษฎร์ธานี." ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๑๙.
- วีรวรรณ กาญจนรังษี. "ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับข้าวพันธุ์ปรับปรุงใหม่ของเกษตรกรในท้องที่ตำบลมะกอก อำเภอบ้านคา จังหวัดลำพูน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, ๒๕๒๐.
- สุวรรณธ บัวทวน. "ทัศนคติต่อการยอมรับของใหม่และลักษณะการยอมรับของชาวนาในจังหวัดขอนแก่น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต แผนกวิชาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘.
- เอนก สิทธิ เสรีชน. "เปรียบเทียบต้นทุนและรายได้จากการปลูกพืชหมุนเวียนในท้องที่จังหวัด นครสวรรค์ ลพบุรีและสระบุรี ปีเพาะปลูก ๒๕๑๔/๑๕ และ ๒๕๑๕/๑๖." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, ๒๕๑๗.

Books

- Arthur T., Mosher. Getting agriculture moving: essential for development and modernization. New York: The agricultural Development Council, 1966.

- Barnett, H.G. Innovation. New York: McGraw-Hill Book Co., 1953.
- Beiseker, Thomas D. and Pason, Donn W. The Process of Social Influence.
New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1972.
- Bennett, C.A. and Franklin, N. L. Statistical Analysis in Chemistry and
the Chemical Industry. New York: John Wiley & Sons, 1954.
- Bettinghaus, Erwin P. Persuasive Communication. New York: Holt, Rinehart
and Winston, Inc., 1986.
- Burgoon, Michael, McCroskey, James and Heston K., Judee. Small Group
Communication A Functional Approach. New York: Holt, Rinehart
and Winston Inc., 1974.
- Deutschmann, quoted in Denis McQuail. Toward a Sociology of Mass Communication.
London: Collier-Macmillan Publishers, 1969.
- Felleided, Sycip C. Factors Related To Acceptance of Rejection of Innovation
in Espirite Social Foundation of Communication Development.
R.M. Cercia Publishing, House Manila, 1964.
- Fliegall, Frederic C., and others. Agricultural Innovation in Indian
Villages. Hyderabad: National Institute of Community Development,
1968.
- Goldsen, Rose K, and Ralis, Max. Factors Related to Acceptance of
Innovations in Bang Chang, Thailand: Analysis of a Survey Conducted
by the Cornell Cross-Cultural Methodology Project, May, 1955.
New York: Department of Far Eastern Studies, Cornell University,
1957.

Hovland, Carl I., Janis, Irving L.; and Kelly, Harold H. Communication and Persuasion. New Haven: Yale University Press, 1953.

Lazarsfeld, Paul F, and Menzel, Herbert. "Mass Media and Personal Influence." In the Science of Human Communication, pp. 94-115. Edited by Wilbur Schramm. New York: Basic Books, 1953.

Miller, Delbert C. Technology and Social Change. New York: Appleton Century-Crofts, 1975.

McGuire. "Personality and susceptibility of Social Influence." In Handbook of Personality Theory and Research. Edited by E.F. Borgotta and W.W. Lambert. Chicago: Rand McNally, 1968.

Rogers, Everett M. Communication Strategies for family Planning. New York: The Free Press, 1973.

Rogers, Everett M. and Meynen, Wicky L. "Communication Sources for 2,4-D Weed Spray Among Columbian Peasants" Rural Social, 30, pp. 213-219. cited by Lindzey, Gardner and Aronson, Elliot. The Handbook of Social Psychology. Vol. 3. Massachusetts: Addison-Wesley Publishing Company, 1969.

Rogers, Everett M, and Shoemaker, F. Floyd. Communication of Innovations. 2d ed. New York: The Free Press, 1971.

Rogers Everett M, and Svenning, Lynne. Modernization Among Peasants. New York: Holt Rinehart and Winston, Inc., 1969.

Sajogyo, and Collier, William L. Technical Change in Asian Agriculture.

Canberra: Australian National University Press, 1973.

Usem. Innovation in Ubol Chanqwad. Bangkok: Bangkok Research Division,
Thailand, 1966.

Articles

Feasters, Jerald J. "Measurement and Determinants of Innovations Among Primitive Agriculturists." *Rural Sociology* 33 (September 1968): 339 - 348.

Kelman, H.C., and Hovland, C. I. "Reinstatement of the Communication in Delayed Medasierment of Opinion Change. *Journal of Abnormal and Social Psychology* 48. (1953): 327 - 335.

Kers, Graham B, and Kaporn, J.M. "Field Experiment on the Diffusion of Innovations in Brazil, India and Nigeria." *Sociological Abstract* 17 (July 1965): 18.

Klongland, G.E, and Coward, E.W. Jr. "The Concept of Symbolic Adoption: A Suggested Interpretation." *Rural Sociology* Vol. 35 No. 1. cited by Tula Teerachutimanan" Some Factors Affecting to Adoption of Multiple Cropping in Irrigaltion Area of Petch Burai Province." Master's Thesis, Department of Agricultural Extension, Kasetsart University, 1979.

Other Materials.

Bueno, Pedro. "The Role of Mass Media in the adoption of 2, 4-D in Two Laguna Barrios." In Esther F. Monique (eds). "Abstract of Research in Agricultural Development Communication." Vol. 2.: Department of Agricultural Communication, College of Agricultural, U.P. at Los Bonos College, Laguna Philippines, 1988.

Castillo, Gelia T. "Beyond Manila: Philipinness Rural Problems in Perspective." University of the Philippines at Los Bonos College, Laguna, Philippines, 1977. (Mimeographed)

Frio, Antonio S, "Leadership Preference, IRS Adoption and Communication Sources Among Dry-Season Farmers of Morong Rizal." In Esther F. Monigque eds. "Abstract of Research in Agricultural Development Communication." Vol. 2. : Department of Agricultural Communications, College of Agriculture, U.P. at Los Bonos College, Laguna, Philippines, 1970.

Mcdole, Catherine. "A Report on Socio-Cultural Conditions in the Yong Study Area of Roi-Et in Northest Thailand." Bangkok: United State Operations Mission To Thailand, December, 1968.

_____. "A Report on Socio-Cultural Conditions in the Pa Mong Study Area of Northest Thailand." Bangkok: United State Operations Mission To Thailand, June, 1969.

Mercado, Cesar M, Consullo, Agreda, Maximo, Parbal, "Mass Media As Agents of Change in Four Selected Barrios of Laguna Province." In Esther F. Monigque eds." Abstract of Research in Agricultural Communication." Vol. 3. : Department of Agriculture, U.P. at Los Bonos Colledge, Laguna, Philippines, 1980.

Sharma, Prakash N. "Incentives and Disincentives Related to Adoption of Agricultural Innovations by Small Farmers, Madhya Pradesh, India." Unpublished Ph.D. dissertation, Ithaca, N.Y. : Cornell University, 1974. cited by Surapol Kanchanachitra. "Factors Related to Community Development in Thai Villages."

Singh, Raghubar. "Adoption of Nitrogenous Fertilizers as Related to Selected Factors and Use of Information Source in Adoption Process." Unpublished Ph.D. dissertation. Ithaca. N.Y. : Cornell University, 1967. cited by Surapol Kanchanachitra. "Factor Related to Community Development in Thai Village."

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการเปลี่ยนพันธุ้ชาวจากพันธุ้พื้นเมืองเป็นพันธุ้สัง เสริมของ
เกษตรกรในเขตอำเภอยะโยยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อและนามสกุล .....

หมู่บ้าน ..... ตำบล .....

วันที่ .....

โปรดกาเครื่องหมาย บนเลขรหัสคำตอบที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ และกรอกข้อความ
ใส่ช่องว่างที่กำหนดให้

		แบบสอบถามที่	
		๑	๒
ตอนที่ ๑	ภูมิหลังทั่วไป		
๑๐๑	เพศ		
	๑. หญิง		
	๒. ชาย		
๑๐๒	อายุ		
	๑. ๒๐ ปีและต่ำกว่า		
	๒. ๒๑-๓๐ ปี		
	๓. ๓๑-๔๐ ปี		
	๔. ๔๑-๕๐ ปี		
	๕. ๕๑-๖๐ ปี		
๑๐๓	ท่านจบการศึกษาระดับใด		
	๑. ไม่ได้เรียนหนังสือ		
	๒. ป.๑ - ป.๔		
	๓. ป.๕ - ป.๗		
	๔. ม.ศ.๑ - ม.ศ.๓		
	๕. สูงกว่า ม.ศ. ๓ ขึ้นไป		

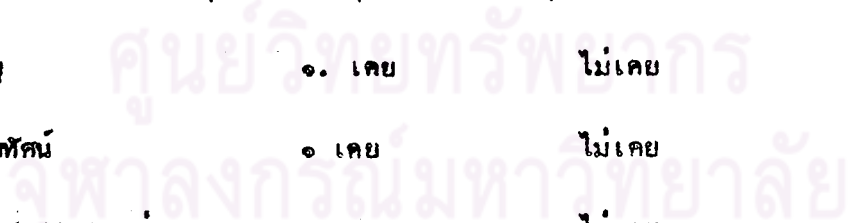
- ๑๐๔ อาชีพหลัก . . . . .
- ๑๐๕ อาชีพรอง
๑. ทำไร่	๔. ค้าขาย
๒. ทำสวน	๕. รับจ้าง
๓. เลี้ยงสัตว์	๖. อื่น ๆ (ระบุ) . . . . .
- ๑๐๖ ปีที่แล้วท่านผลิตข้าวได้
๑. ๑ - ๕ เกวียน	๔. ๑๑ - ๑๕ เกวียน
๒. ๖ - ๑๐ เกวียน	๕. ๑๖ - ๒๐ เกวียน
- ๑๐๗ ขนาดเนื้อที่การทำนา
๑. ๑๐ ไร่และต่ำกว่า	๔. ๓๑ - ๔๐ ไร่
๒. ๑๑ - ๒๐ ไร่	๕. ๔๑ - ๕๐ ไร่
๓. ๒๑ - ๓๐ ไร่	๖. ๕๑ ไร่ขึ้นไป

๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕

ตอนที่ ๒ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริม

ท่านเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริม จากสื่อต่อไปนี้ก่อนถึง
ฤดูกาลทำนาครั้งแรกในปี ๒๕๒๔ (ช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม) หรือไม่

๒๐๑	วิทยุ	๑. เคย	๐ ไม่เคย
๒๐๒	โทรทัศน์	๑. เคย	๐ ไม่เคย
๒๐๓	เอกสารเผยแพร่	๑. เคย	๐ ไม่เคย
๒๐๔	การประชุมเกษตรกร	๑. เคย	๐ ไม่เคย
๒๐๕	เจ้าหน้าที่การเกษตร	๑. เคย	๐ ไม่เคย

๒๐๖ (สำหรับผู้ที่เคยฟังวิทยุ) ท่านเคยฟังวิทยุเรื่องข่าวพันธู์ส่งเสริม ก่อนถึง
ฤดูกาลทำนาครั้งแรกปี ๒๕๒๔ บ่อยครั้งเพียงใด

๑. ๑ ครั้ง	๒. ๔ ครั้ง
๒. ๒ ครั้ง	๓. มากกว่า ๔ ครั้ง
๓. ๓ ครั้ง	

๑๖

๒๐๗ (สำหรับผู้ที่เคยชมโทรทัศน์) ท่านเคยชมโทรทัศน์เรื่องข่าวพันธู์ส่งเสริม
ก่อนถึงฤดูกาลทำนาครั้งแรกปี ๒๕๒๔ บ่อยครั้งเพียงใด

๑. ๑ ครั้ง	๔. ๔ ครั้ง
๒. ๒ ครั้ง	๕. มากกว่า ๔ ครั้ง
๓. ๓ ครั้ง	

๑๗

๒๐๘ (สำหรับผู้ที่เคยอ่านเอกสารเผยแพร่) ท่านอ่านเอกสารเผยแพร่เรื่องข่าว
พันธู์ส่งเสริม บ่อยครั้งเพียงใด

๑. ๖ เดือนต่อ ๑ ครั้ง	๔. ๒ สัปดาห์ต่อ ๑ ครั้ง
๒. ๒-๓ เดือนต่อ ๑ ครั้ง	๕. สัปดาห์ละครั้ง
๓. เดือนละ ๑ ครั้ง	

๑๘

๒๐๙ (สำหรับผู้ที่เคยเข้าประชุมเกษตรกร) ท่านเข้าประชุมเกษตรกรเรื่องข่าว
พันธู์ส่งเสริม ก่อนถึงฤดูกาลทำนาครั้งแรกปี ๒๕๒๔ กี่ครั้ง

๑. ๑ ครั้ง	๓. ๓ ครั้ง
๒. ๒ ครั้ง	๔. ๔ ครั้ง

๑๙

๒๑๐ (สำหรับผู้ที่เคยพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่การเกษตร) ท่านเคยพบปะพูดคุยกับ
เจ้าหน้าที่การเกษตร เรื่องข่าวพันธู์ส่งเสริมก่อนถึงฤดูกาลทำนาครั้งแรกปี
๒๕๒๔ บ่อยครั้งเพียงใด

๑. ๑ ครั้ง	๒. ๒ ครั้ง	๓. ๓ ครั้ง
๔. ๔ ครั้ง	๕. ๕ ครั้ง	๖. มากกว่า ๕ ครั้ง

๒๐

๒๑๑ ท่านสนใจและติดตามข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริมจากสื่อชนิดใดมากที่สุด

- ๑. วิทยุ
- ๒. โทรทัศน์
- ๓. เอกสารเผยแพร่
- ๔. การประชุมเกษตรกร
- ๕. เจ้าหน้าที่การเกษตร

๒๑

๒๑๒ ท่านต้องการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริมจากสื่อชนิดใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๑ สื่อ)

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....
- ๔. ....
- ๕. ....

๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖

ตอนที่ ๓ ความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การเกษตร

๓๐๑ ใครคือผู้นำเรื่องการเปลี่ยนพันธุ์ข้าวจากพันธุ์พื้นเมืองเป็นพันธุ์ส่งเสริมมาเสนอแก่ท่านเป็นคนแรก

- ๑. เจ้าหน้าที่การเกษตร (เกษตรตำบล, เกษตรอำเภอหรือเจ้าหน้าที่การเกษตรอื่น ๆ)
- ๒. กำนันผู้ใหญ่บ้าน
- ๓. เพื่อนบ้าน ญาติ
- ๔. คนในครอบครัว
- ๕. อื่น ๆ (ระบุ) .....

๒๗

๓๐๒ ในเรื่องวิธีการปลูกข้าวพันธุ์ส่งเสริม ท่านคิดว่าใครคือผู้ที่อธิบายให้ท่านเข้าใจได้ดีที่สุด

- ๑. เจ้าหน้าที่การเกษตร
- ๒. กำนันผู้ใหญ่บ้าน
- ๓. เพื่อนบ้าน ญาติ
- ๔. คนในครอบครัว
- ๕. อื่น ๆ (ระบุ) .....

๒๘

๓๐๓

ถ้าที่บ้านของท่านมีงานสำคัญ เช่น ชีบบ้านใหม่ งานบวชหรืองานแต่งงาน ฯลฯ บุคคลที่ท่านคิดว่า จะเชิญมาในงาน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของทางราชการคือใคร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

๑. ครู
๒. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
๓. เจ้าหน้าที่การเกษตร
๔. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
๕. พัฒนาการ
๖. ชีน (ระบุ) .....

— ๒๙
— ๓๐
— ๓๑
— ๓๒
— ๓๓
— ๓๔

ท่านมีความรู้สึกต่อคุณลักษณะความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่การเกษตรต่อไปนี้ ในลักษณะเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างไร

- เห็นด้วยหรือเป็นจริง เท่ากับ ๓
ไม่แน่ใจ เท่ากับ ๒
ไม่เห็นด้วย หรือไม่เป็นจริง เท่ากับ ๑

๓๐๔

ท่านขอพูดคุยหรือรับฟังคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่การเกษตร

๓๐๕

เมื่อมีปัญหาด่าง ๆ ควรนำไปปรึกษาเจ้าหน้าที่การเกษตร

๓๐๖

เจ้าหน้าที่การเกษตรเข้าใจและเต็มใจรับฟังปัญหาของท่าน เมื่อท่านนำปัญหาด่างๆ ไปปรึกษา

เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
๓	๒	๑

— ๓๕
— ๓๖
— ๓๗

	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
	๓	๒	๑
๓๐๗			
๓๐๘			
๓๐๙			
๓๑๐			
๓๑๑			
๓๑๒			
๓๑๓			
๓๑๔			
๓๑๕			
๓๑๖			

๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗

	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
	๓	๒	๑	
๓๑๗				๔๘
๓๑๘				๔๘
๓๑๙				๕๐
๓๒๐				๕๑
๓๒๑				๕๒
๓๒๒				๕๓
ตอนที่ ๔				
๔๐๑				๕๔
๔๐๒				๕๕

๓๑๗ เจ้าหน้าที่การเกษตรเป็นผู้ที่นำคบหาสมาคม
ด้วย

๓๑๘ เจ้าหน้าที่การเกษตรรับฟังความคิดเห็นของ
ท่านด้วยความเต็มใจ

๓๑๙ เจ้าหน้าที่การเกษตรเป็นผู้ที่มีความกระตือ
ร้อนและปฏิบัติงานด้วยความคล่องแคล่ว

๓๒๐ เจ้าหน้าที่การเกษตรปฏิบัติงานด้วยความ
มั่นใจ

๓๒๑ เจ้าหน้าที่การเกษตรเป็นผู้ที่เชื่อถือได้

๓๒๒ ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำที่เจ้าหน้าที่การ
เกษตรแนะนำแก่ท่านทุกครั้ง

ตอนที่ ๔ ความรู้เกี่ยวกับข้าวพันธุ์ส่งเสริม

๔๐๑ ข้าวเจ้าพันธุ์ที่รัฐบาลส่งเสริมให้ปลูกคือ
(กข ๗, กข ๑๓ และนางพญา ๑๓๒ ตอบถูก ๑ พันธุ์ถือว่าถูก)

• ถูก ○ ผิด

๔๐๒ เพราะเหตุใดจึงต้องปลูกเมล็ดพันธุ์ด้วยยาเคมี
(ป้องกันโรคที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ไม่ให้แพร่ขยายในฤดูถัดไป)

• ถูก ○ ผิด

- ๔๐๓ ยาเคมีที่ใช้ชักลูกเมลิ็ดพันธุ์คือ
(ซีริเซนและ ไคเทนเอ็ม ๔๕ ตอบถูก ๑ อย่างถือว่าถูก)
๑ ถูก ๐ ผิด
- ๔๐๔ การตกกล้าแปลงเล็กและแปลงใหญ่อย่างไหนดีประโยชน์มากกว่า
(แปลงเล็กมีประโยชน์มากกว่าแปลงใหญ่)
๑ ถูก ๐ ผิด
- ๔๐๕ ประโยชน์ที่ได้จากการตกกล้าแปลงเล็ก
(ลดดูแลง่าย, ใช้ยาเคมีหรือปุ๋ยเคมีง่าย และควบคุมระดับน้ำง่าย ตอบถูก
๑ อย่างถือว่าถูก)
๑ ถูก ๐ ผิด
- ๔๐๖ อายุกล้าที่เหมาะสมโดยเฉลี่ยมีอายุเท่าไร
(๒๕ - ๓๐ วัน)
๑ ถูก ๐ ผิด
- ๔๐๗ ประโยชน์ของการปักดำเป็นแถวเป็นแนว
(ลดดูแลง่าย, ใช้ยาเคมี, ใส่ปุ๋ยและกำจัดวัชพืชให้ง่าย ตอบถูก ๑ อย่างถือว่าถูก)
๑ ถูก ๐ ผิด
- ๔๐๘ ปุ๋ยสูตรใดที่ใช้ในนาข้าวได้
(สูตร ๑๖-๒๐-๐, สูตร ๑๘-๒๒-๐, สูตร ๒๐-๒๐-๐, สูตร ๑๖-๑๖-๘ ตอบถูก
๑ สูตรถือว่าถูก)
๑ ถูก ๐ ผิด
- ๔๐๙ การป้องกันกำจัดวัชพืชในนาข้าวมีกี่วิธี
(๓ วิธี)
๑ ถูก ๐ ผิด

๕๖

๕๗

๕๘

๕๙

๖๐

๖๑

๖๒

๔๑๐ การป้องกันกำจัดวัชพืชมีวิธีใดบ้าง
(๑ การเขตกรรม เช่น ไถตะ ไถแปร คราด ทำแปลงนาให้สะอาด, ๒ ใช้เครื่อง
มือกล เช่น ขูด ผัด, ๓ ใช้สารเคมี ตอบถูก ๒ ข้อถือว่าถูก)
• ถูก   ◦ ผิด

๖๓

๔๑๑ สารเคมีที่ใช้ในการกำจัดวัชพืช
(๒, ๔-ค)
• ถูก   ◦ ผิด

๖๔

๔๑๒ โรคของข้าวมีโรคอะไรบ้าง
(โรคไหม้, โรคกาบใบแห้ง, โรคใบจุดสีน้ำตาล, โรคใบสีส้ม, โรคเหี่ยวเหี้ย, โรค
คอกกระถิน, โรคใบขีดสีน้ำตาล ตอบถูก ๑ โรคถือว่าถูก)
• ถูก   ◦ ผิด

๖๕

๔๑๓ ท่านคิดว่าการป้องกันโรคข้าวเช่น ใช้พันธุ์ต้านทานกับการกำจัดโรค เช่น ใช้ยาเคมี
ท่านคิดว่าวิธีใดดีที่สุด
(ใช้พันธุ์ต้านทานดีที่สุด เพราะ เกี่ยวกับโรคข้าว นั้นจะเน้นวิธีป้องกันไม่เน้นวิธีกำจัด
เพราะเมื่อเป็นโรคแล้วข้าวก็จะถูกทำลายเสียหาย)
• ถูก   ◦ ผิด

๖๖

๔๑๔ ข้าวที่ถูกหนอนกอทำลายจะมีลักษณะอย่างไร
(ระยะออกรวงแล้วรวงจะแห้ง, ระยะเริ่มออกรวงรวงที่ถูกทำลายจะสีบแห้ง, ระยะ
แตกยอดต้นที่ถูกทำลายจะเหี่ยว, เมื่อถึงรวงหรือยอดจะหลุดได้ง่ายและมักจะพบหนอนกอ
ติดมากด้วย ตอบถูก ๒ ระยะถือว่าถูก)
• ถูก   ◦ ผิด

๖๗

๔๑๕ ยาที่ใช้กำจัดหนอนกอชื่ออะไร
(ฟูราดาน ๕%, ซี เอส ซี ๖% และเบอร์เจน ๑๐% ตอบถูก ๑ ชื่อถือว่าถูก)
• ถูก   ◦ ผิด

๖๘

๔๑๖ ยาที่ใช้กำจัดหนูคือ
 (ซิงค์ฟอสไฟร์(ยาผงสีดำ), วอฟาริน(ยาผงสีชมพู) ตอบถูก ๑ ชื่อถือว่าถูก)
 ๑ ถูก ๐ ผิด

๖๔

ตอนที่ ๕ การพัฒนาทางเทคนิคการเกษตรและการยอมรับข้าวพันธุ์ส่งเสริม

๔๑๑ ท่านใช้สิ่งเหล่านี้ในการทำนาของท่านหรือไม่
 ๑. รถไถนา ๑ ใช้ ๐ ไม่ใช่
 ๒. ปุ๋ยเคมี ๑ ใช้ ๐ ไม่ใช่
 ๓. ยาปราบศัตรูพืช ๑ ใช้ ๐ ไม่ใช่

๗๐

๗๑

๗๒

๔๑๒ ปัจจุบันท่านปลูกข้าวพันธุ์ส่งเสริมหรือไม่
 ๑ ปลูก ๐ ไม่ปลูก(ข้ามไปข้อ ๕๐๔)

๗๓

๕๐๓ ถ้าปลูก ท่านปลูกข้าวพันธุ์ส่งเสริมพันธุ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ พันธุ์)
 ๑ กข ๑๓
 ๒ นางพญา ๑๓๒

๗๔

๗๕

๕๐๔ ท่านไม่ปลูกข้าวพันธุ์ส่งเสริมเพราะ .....

.....

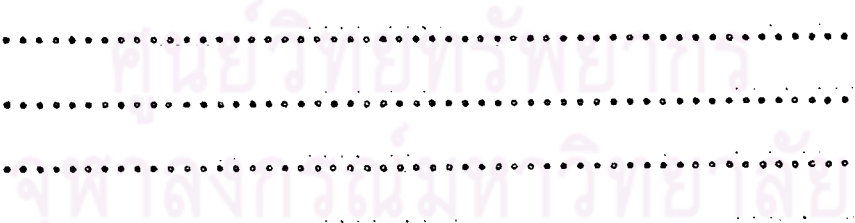
.....

.....

.....

.....

๗๖

ภาคผนวก ข.

Sample Size for Specified Confidence Limits and Precision¹
When Sampling Attributes in Percent

A.2 Confidence Interval
($\pi = 0.5$)^a

Size of Population (N)	Sample Size (n) for Precision(e) of					
	±1%	±2%	±3%	±4%	±5%	±10%
500	b	b	b	b	222	83
1,000	b	b	b	385	286	91
1,500	b	b	638	441	316	94
2,000	b	b	714	476	333	95
2,500	b	1,250	796	500	345	96
3,000	b	1,364	811	517	353	97
3,500	b	1,458	843	530	359	97
4,000	b	1,538	870	541	364	98
4,500	b	1,607	891	549	367	98
5,000	b	1,667	909	556	370	98
6,000	b	1,765	938	566	375	98
7,000	b	1,842	959	574	378	99
8,000	b	1,905	976	580	381	99
9,000	b	1,957	989	584	383	99
10,000	5,000	2,000	1,000	588	385	99
15,000	6,000	2,143	1,034	600	390	99
20,000	6,667	2,222	1,053	606	392	100
25,000	7,143	2,273	1,064	610	394	100
50,000	8,333	2,318	1,087	617	397	100
100,000	9,091	2,439	1,099	621	398	100
-∞	10,000	2,500	1,111	625	400	100

^a Formula for sample size when population proportion is

$$n = \frac{z^2 \pi (1-\pi) N}{z^2 \pi (1-\pi) + Ne^2}$$

This table assumes $\pi = 0.5$, $z = 2$:

$$n = \frac{2^2 (0.5)^2 N}{2^2 (0.5)^2 + Ne^2} = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

^b In these cases the assumption of normal approximation is poor, and the formula does not apply.

^๑ วิเชียร โกศลสิงห์, เอกสารประกอบการเรียนวิชาการวางรูปแบบและการวิเคราะห์ในการวิจัย

ในเชิงสำรวจ, ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๒๓.

FILE FAASF (CREATION DATE = 25/06/82) FACTOR AFFECTING ON ADOPTIONS, SURAT-FARMERS.

***** MULTIPLE REGRESSION ***** VARIABLE LIST 1
REGRESSION LIST 1

DEPENDENT VARIABLE.. ADIPT

VARIABLE(S) ENTERED ON STEP NUMBER 4.. SCORECR SUM SCORE OF CREDIBILITY

MULTIPLE R	0.78271	ANALYSIS OF VARIANCE		DF	SUM OF SQUARES	MEAN SQUARE	F
R SQUARE	0.61263	REGRESSION		4.	39.54348	9.88587	106.75100
ADJUSTED R SQUARE	0.60689	RESIDUAL		270.	25.00384	0.09261	
STANDARD ERROR	0.30431						

----- VARIABLES IN THE EQUATION -----

----- VARIABLES NOT IN THE EQUATION -----

VARIABLE	B	BETA	STD ERROR B	F	VARIABLE	BETA IN	PARTIAL	TOLERANCE	F
TECHNO	0.1899633	0.37178	0.02436	60.796	MEXPOSE	0.02059	0.02278	0.47396	0.140
RW5	0.73505960-01	0.31132	0.01042	49.770	RW2	0.05672	0.08802	0.93298	2.100
RW1	0.65545070-01	0.20799	0.01265	26.854	RW3	0.06680	0.10082	0.68250	2.763
SCORECR	0.10989630-01	0.16619	0.00305	12.947	RW4	0.09284	0.13270	0.79133	4.822
(CONSTANT)	-0.9653526				KNOWLEDG	-0.00857	-0.01194	0.75147	0.038

*****

VARIABLE(S) ENTERED ON STEP NUMBER 5.. RW4

MULTIPLE R	0.78705	ANALYSIS OF VARIANCE		DF	SUM OF SQUARES	MEAN SQUARE	F
R SQUARE	0.61945	REGRESSION		5.	39.98376	7.99675	87.57390
ADJUSTED R SQUARE	0.61238	RESIDUAL		269.	24.56355	0.09131	
STANDARD ERROR	0.30218						

----- VARIABLES IN THE EQUATION -----

----- VARIABLES NOT IN THE EQUATION -----

VARIABLE	B	BETA	STD ERROR B	F	VARIABLE	BETA IN	PARTIAL	TOLERANCE	F
TECHNO	0.1803690	0.35300	0.02458	53.830	MEXPOSE	-0.04225	-0.04206	0.37716	0.475
RW5	0.67517260-01	0.28595	0.01070	39.818	RW2	0.06162	0.09634	0.93014	2.511
RW1	0.63116890-01	0.20028	0.01261	25.060	RW3	0.05603	0.08455	0.86667	1.930
SCORECR	0.10805510-01	0.16341	0.00303	12.684	KNOWLEDG	-0.01243	-0.01746	0.75025	0.082
RW4	0.27544390-01	0.09284	0.01254	4.822					
(CONSTANT)	-0.9591777								

การวิเคราะห์การถดถอย
แบบพหุคูณ
การวัดความน่าเชื่อถือ
ของแบบทดสอบ
การวัดความน่าเชื่อถือ
ของแบบทดสอบ

FILE FAASF (CREATION DATE = 25/06/82) FACTOR AFFECTING ON ADOPTIONS, SURAT-FARMERS.

***** MULTIPLE REGRESSION ***** VARIABLE LIST 1
REGRESSION LIST 1

DEPENDENT VARIABLE.. ADOPT

SUMMARY TABLE

VARIABLE		MULTIPLE R	R SQUARE	RSQ CHANGE	SIMPLE R	B	BETA
TECHNO	CUMULATIVE OF MACHINE UTILIZATION	0.66624	0.44387	0.44387	0.66624	0.1846044	0.36129
RW5		0.73846	0.54532	0.10145	0.59646	0.72237430-01	0.30594
RW1		0.77075	0.59405	0.04873	0.42241	0.73298200-01	0.23259
SCORECR	SUM SCORE OF CREDIBILITY	0.78271	0.61263	0.01858	0.54991	0.10662570-01	0.16125
RW4		0.78705	0.61945	0.00682	0.42271	0.39461370-01	0.13301
RW2		0.78929	0.62298	0.00353	0.19138	0.39293540-01	0.07710
RW3		0.79060	0.62505	0.00207	0.30955	0.33714490-01	0.08757
MEXPOSE	SUM SCORE OF MEDIA EXPOSURE	0.79389	0.63027	0.00522	0.53672	-0.52986710-01	-0.13549
KNOWLEDG	SUM SCORE OF KNOWLEDGE	0.79398	0.63041	0.00014	0.36433	-0.26742540-02	-0.01391
(CONSTANT)						-0.8901951	

การเลือกเครื่องจักร
ในการปลูกข้าวสาลี
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
โดยเกษตรกร
ในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
ปี พ.ศ. 2525

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

โครงการเปลี่ยนพันธุ์ข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้และภาคอื่น ๆหลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศ นอกจากจะเป็นพืชอาหารหลักสำหรับบริโภคประจำวันของคนไทยทั่วประเทศแล้ว ข้าวยังเป็นสินค้าออกที่สำคัญทำรายได้ให้แก่ประเทศปีละนับหมื่นล้านบาท จากสภาพการผลิตข้าวของประเทศ ซึ่งมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ปีละประมาณเกือบ ๖๐ ล้านไร่ ให้ผลผลิตรวมปีละประมาณ ๑๔-๑๖ ล้านตันข้าวเปลือก และมีผลผลิตเฉลี่ยเพียงไร่ละประมาณ ๓๐๐ กิโลกรัม ซึ่งนับได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยพื้นที่ของบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฯลฯ

นอกจากผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของการผลิตข้าวในประเทศไทยจะอยู่ในเกณฑ์ต่ำแล้ว การผลิตข้าวในบางท้องที่ยังให้คุณภาพของข้าวเปลือกที่ไม่ดี ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด เป็นผลทำให้เกษตรกรขายข้าวไม่ได้ราคา จากการสรุปผลการรับซื้อข้าวพุงราคาปี ๒๕๒๒/๒๓ ของรัฐบาลปรากฏว่าประมาณร้อยละ ๔๔ ของปริมาณข้าวเปลือกที่รับซื้อไว้ทั้งหมด เป็นข้าวเปลือกที่มีคุณภาพต่ำ กล่าวคือประกอบด้วยข้าวเปลือกเมล็ดสั้น และข้าวเปลือกเจ้า ๒๐-๒๕% หรือต่ำกว่าเป็นส่วนใหญ่ ท้องที่ที่ผลิตข้าวเปลือกได้คุณภาพต่ำเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ในภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ

สาเหตุสำคัญที่ทำให้การทำนาได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำและได้คุณภาพข้าวเปลือกไม่ดีนั้น นอกจากมีปัญหาที่เนื่องมาจากเกษตรกรใช้ปัจจัยในการเพิ่มผลผลิต เช่น ปุ๋ยเคมีกันน้อย ปัญหาโรคแมลงระบาด ปัญหาการปฏิบัติดูแลรักษาไม่ทั่วถึง ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ แล้ว ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือเกษตรกรยังนิยมใช้ข้าวพันธุ์ดีปลูกกันน้อยยังไม่มากเท่าที่ควร ประมาณว่าเพียงร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่การทำนาทั้งหมดเท่านั้น ที่เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ดีที่รัฐบาลส่งเสริม ส่วนอีกร้อยละ ๔๐ ที่เหลือเกษตรกรยังใช้ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ดังนั้น หากประมาณจากพื้นที่ทำนาทั้งประเทศ จำนวน ๖๓.๔ ล้านไร่แล้ว จะเห็นได้ว่าพื้นที่ทำนาอีกประมาณ ๒๕ ล้านไร่ ที่เกษตรกรยังใช้ข้าวพันธุ์พื้นเมือง

ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าคุณสมบัติประจำพันธุ์บางประการของข้าวพื้นเมืองบางพันธุ์ จะมีผลในทางบวก เช่น รสดี ปลูกขึ้นได้ในพื้นที่ดินเลว ทนทานต่อสภาพแวดล้อม เป็นต้น แต่ข้าวพันธุ์พื้นเมืองเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะให้ผลผลิตต่ำ และคุณภาพข้าวเปลือกไม่เป็นที่ต้องการของตลาด เป็นผลทำให้เกษตรกรขายข้าวไม่ได้ราคา

แนวทางการแก้ปัญหาผลผลิตและคุณภาพข้าวเปลือกที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำดังกล่าว ประการหนึ่งที่มีความเป็นไปได้สูง เนื่องจากเป็นการปฏิบัติที่ง่าย และลงทุนน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ได้แก่การใช้ข้าวพันธุ์ดี

ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับผลผลิตและคุณภาพข้าวเปลือก ของการทำนาในประเทศไทย ให้สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อภาวะเศรษฐกิจของเกษตรกรเอง ตลอดจนของประเทศให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น จึงเป็นการสมควรที่จะได้มีการเร่งรัดการลดปริมาณการใช้ข้าวพันธุ์พื้นเมือง และหันมาใช้ข้าวพันธุ์ดีให้ทั้งผลผลิตและคุณภาพสูงกันมากขึ้น

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการยกระดับผลผลิตและคุณภาพข้าวเปลือกให้สูงขึ้น โดยการเร่งรัดการใช้ข้าวพันธุ์ดีที่มีคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูงแทนพันธุ์พื้นเมือง

เป้าหมาย

กำหนดเป้าหมายการเร่งรัดการใช้ข้าวพันธุ์ดีสำหรับฤดูนาปี ในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วประเทศเมื่อที่เป้าหมายรวมทั้งสิ้น ๓๕ ล้านไร่ โดยแยกออกเป็น ๒ เป้าหมายย่อย ดังนี้

๑. เปลี่ยนพันธุ์ข้าวจากพันธุ์พื้นเมือง เป็นพันธุ์รัฐบาล จำนวน ๒๕ ล้านไร่
๒. เปลี่ยนข้าวพันธุ์รัฐบาลที่เสื่อมคุณภาพ: เพื่อยกระดับการใช้ข้าวพันธุ์ดี จำนวน

๑๐ ล้านไร่

ทั้งนี้กำหนดการดำเนินงานปีงบประมาณภายในปี ๒๕๖๖/๒๕๖๗ มีรายละเอียดของพื้นที่เป้าหมาย เป็นรายภาคและรายปี ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ภาค	ปีเพาะปลูก			รวม
	๒๕๖๕/๒๖	๒๕๖๖/๒๗	๒๕๖๗/๒๘	
ภาคเหนือ	๑.๐	๓.๓	๓.๔	๗.๗
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒.๐	๔.๐	๑.๐	๒๐.๐
ภาคกลาง	๐.๔	๐.๖	๐.๖	๑.๖
ภาคตะวันออก	๐.๔	๐.๔	๐.๔	๑.๓
ภาคตะวันตก	๐.๑	๐.๒	๐.๒	๐.๕
ภาคใต้	๑.๐	๑.๕	๑.๔	๓.๙
รวมทั้งประเทศ	๕.๐	๑๕.๐	๑๕.๐	๓๕.๐

แผนการดำเนินงาน

๑: กำหนดขอบเขตการดำเนินงาน

จากเป้าหมายการดำเนินงานเร่งรัดการใช้ข้าวพันธุ์ดี โดยการเปลี่ยนพันธุ์ข้าวจากพันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์รัฐบาลที่เสื่อมคุณภาพให้เป็นข้าวพันธุ์รัฐบาลที่มีคุณภาพดี และผลผลิตสูงในเนื้อที่ ๓๕ ล้านไร่ กำหนดขอบเขตของการดำเนินงานได้ดังนี้.-

๑.๑ เปลี่ยนพันธุ์ในพื้นที่ปลูกข้าวเจ้า มีเนื้อที่ดำเนินการ รวม ๑๗.๓ ล้านไร่
จำแนกงานที่จะทำได้ดังนี้.-

๑.๑.๑ เปลี่ยนเป็นพันธุ์ข้าวเจ้าต้นสูง (ไวแสง) เนื้อที่รวม ๑๕.๑ ล้านไร่

๑.๑.๑.๑ เปลี่ยนพันธุ์ข้าวในที่ดินเปรี้ยว เนื้อที่ ๐.๔ ล้านไร่

๑.๑.๑.๒ เปลี่ยนพันธุ์ข้าวในพื้นที่ปลูกข้าวขึ้นน้ำ หรือนาหว่าน เนื้อที่ ๒.๖๑ ล้านไร่

๑.๑.๑.๓ เปลี่ยนพันธุ์ข้าวในพื้นที่นาดำ เนื้อที่ ๑๒.๐๔ ล้านไร่

๑.๑.๒ เปลี่ยนเป็นพันธุ์ข้าวเจ้าต้นเตี้ย (ไม่ไวแสง) เนื้อที่รวม ๒.๒๐ ล้านไร่

๑.๒ เปลี่ยนพันธุ์ข้าวในพื้นที่ปลูกข้าวเหนียว มีเนื้อที่ดำเนินการ รวม ๑๗.๗ ล้านไร่

จำแนกงานที่จะทำได้ดังนี้

๑.๒.๑ เปลี่ยนพันธุ์ข้าวเหนียวเป็นพันธุ์ข้าวเจ้า เนื้อที่รวม ๑.๔ ล้านไร่

๑.๒.๒ เปลี่ยนเป็นพันธุ์ข้าวเหนียวเมล็ดยาวต้นสูง (ไวแสง) เนื้อที่รวม ๑๖.๒ ล้านไร่

๒. ดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยายของข้าวพันธุ์ดีของรัฐบาลแต่ละพันธุ์ตามความต้องการของเกษตรกรที่จะนำไปปลูกขยายพันธุ์ต่อไป ทั้งนี้ โดยการดำเนินงานร่วมกันของกรมวิชาการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตร

๓. ดำเนินการกระจายข้าวพันธุ์ขยายไปสู่เกษตรกรเป้าหมายแต่ละราย โดยวิธีให้ เกษตรกร แลกเปลี่ยนเพื่อนำ ไปปลูกขยายพันธุ์ไว้ใช้เอง โดยคิดอัตราแปลงพันธุ์ที่จะให้พันธุ์เป็นจำนวน ๑ ไร่ ต่อเนื้อที่ทำนา ของเกษตรกรรายนั้น ๒๕ ไร่ เมล็ดพันธุ์ที่เกษตรกรจะผลิตได้ (ในเนื้อที่ ๑ ไร่) เกษตรกรจะต้องใช้เป็นพันธุ์ข้าวปลูกในฤดูนาปีต่อไปให้เต็มพื้นที่นาที่ตนเองมีอยู่ ทั้งนี้ การดำเนินงานในขั้นนี้อยู่ภายใต้การวางแผนควบคุมและแนะนำโดยเจ้าหน้าที่ เกษตรอำเภอก่อน เกษตรตำบล

๔. ดำเนินการเร่งรัดการปรับปรุงดินเปรี้ยวในพื้นที่ดินเปรี้ยวและเกษตรกรปลูกข้าว เมล็ด เล็กและเมล็ดแดงเป็นการเฉพาะกิจ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีปัญหาในการผลิตและคุณภาพข้าวเปลือก ที่รุนแรงที่สุด โดยมีเป้าหมายการปรับปรุงดินเปรี้ยวโดยใช้ปูนมาร์ลร่วมในโครงการเปลี่ยนพันธุ์ข้าว ดังนี้

ท้องที่ดำเนินการ	ปีการเพาะปลูก			รวม (ไร่)
	๒๕๒๔/๒๕	๒๕๒๕/๒๖	๒๕๒๖/๒๗	
จังหวัดปราจีนบุรี	๑๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
จังหวัดนครนายก	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
จังหวัดชลบุรี	-	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
จังหวัดปทุมธานี	๑๔,๘๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๓๔,๘๐๐
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑,๒๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑๑,๒๐๐
รวม	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐

๖. กำหนดให้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการให้บรรลุผล
ตามเป้าหมายได้แก่

๖.๑ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่

๖.๒ การประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกษตรกรทราบและสนใจเข้าร่วมดำเนินการตาม
โครงการ

๖.๓ ให้การบริการด้านการปราบศัตรูพืช ด้านสินเชื่อการเกษตร ปัจจัยการผลิต และ
การจัดการด้านการตลาดและระดับราคาของผลผลิต

๗. ดำเนินการติดตามสำรวจและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด

วิธีการดำเนินการ

๑. การผลิตและแพคเกจกระจายข้าวพันธุ์ดี มีวิธีการดำเนินการดังนี้

๑.๑ ปี ๒๕๒๓/๒๔ (ปีที่ ๑) จะจัดหาเมล็ดพันธุ์ขยาย จำนวน ๑,๓๓๐ ตันจาก กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อนำไปจัดสรรให้เกษตรกรเป้าหมายทำการแลกเปลี่ยน เพื่อปลูก เพื่อขยายพันธุ์เป็นเมล็ดพันธุ์ส่งเสริมในฤดูนาปี ๒๕๒๔/๒๕

๑.๒ ปี ๒๕๒๔/๒๕ (ปีที่ ๒)

๑.๒.๑ นำข้าวเมล็ดพันธุ์ขยาย จำนวน ๑,๓๓๐ ตัน ที่ได้จากปี ๒๕๒๓/๒๔ ไป จัดสรรจ่ายให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการทำการแลกเปลี่ยนกับพันธุ์พื้นเมืองเพื่อปลูกและขยายพันธุ์เป็น ข้าวพันธุ์ส่งเสริม ไว้ใช้เองต่อไป โดยจัดสรรเมล็ดพันธุ์ให้ในสัดส่วนแปลงข้าวพันธุ์ส่งเสริม ๑ ไร่ ต่อเนื้อที่นาของเกษตรกรรายนั้น ๆ จำนวน ๒๕ ไร่ โดยมีเงื่อนไขว่า เมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวข้าว ผลผลิตของข้าวพันธุ์ส่งเสริมนี้ และจะต้องนำเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตได้ไปใช้ เป็นพันธุ์ข้าวปลูกให้เต็มเนื้อที่นา ของตนเองในฤดูต่อไป

๑.๒.๒ สถานีทดลองข้าว ๑๖ แห่ง และศูนย์ขยายพันธุ์พืช จำนวน ๖ แห่ง จะทำการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยายในเรือที่ ๔,๒๕๐ ไร่ ซึ่งคาดว่าจะได้เมล็ดข้าวพันธุ์ขยาย จำนวน ๓,๗๐๐ ตัน

๑.๓ ปี ๒๕๒๕/๒๖ (ปีที่ ๓)

๑.๓.๑ ติดตามให้เกษตรกรที่รับพันธุ์ข้าวพันธุ์ขยายไปปลูกเป็นแปลงผลิตข้าวพันธุ์ ส่งเสริมในปี ๒๕๒๔/๒๕ และเก็บเกี่ยวแล้ว ซึ่งคาดว่าจะได้ผลผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ส่งเสริม จำนวน ๔๓,๑๒๕ ตัน ลงปลูกในพื้นที่นาของตนเอง จะได้เนื้อที่เพาะปลูกข้าวพันธุ์ทั้งหมด ๕ ล้านไร่ในฤดูนา ปี ๒๕๒๕/๒๖ ซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นที่เปลี่ยนพันธุ์ข้าวตามเป้าหมายปีที่ ๑

๑.๓.๒ นำเมล็ดพันธุ์ขยายที่ผลิตได้ในปี ๒๕๒๔/๒๕ จากสถานีทดลองข้าว ๑๖ แห่ง และศูนย์ขยายพันธุ์พืช ๖ แห่ง จำนวน ๓,๗๐๐ ตัน ไปดำเนินการจัดสรรให้เกษตรกรเป้าหมายแลกเปลี่ยน กับพันธุ์พื้นเมืองเพื่อปลูกและขยายเป็นเมล็ดพันธุ์ส่งเสริมต่อไป ในทำนองเดียวกันกับข้อ ๑.๒.๑ (ปี ๒๕๒๔/๒๕) หากแต่เปลี่ยนเป็นเกษตรกรรายอื่นที่ไม่เคยร่วมโครงการมาก่อน ซึ่งจะได้เนื้อที่ปลูก ของแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ส่งเสริมจำนวน ๖๒๐,๐๐๐ ไร่ โดยมีหลักการและเงื่อนไขเช่นเดียวกัน

๑.๓.๓ สถานีทดลองข้าว ๑๖ แห่ง และศูนย์ขยายพันธุ์พืช ๖ แห่ง จะทำการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย เช่นเดียวกับข้อ ๑.๒.๒ (ปี ๒๕๒๔/๒๕) มีเนื้อที่แปลงพันธุ์ขยาย ๔,๒๕๐ ไร่ ซึ่งคาดว่าจะได้เมล็ดพันธุ์ขยาย เพื่อดำเนินการต่อไป จำนวน ๓,๗๐๐ ตัน

๑.๔ ปี ๒๕๒๖/๒๗ (ปีที่ ๔)

๑.๔.๑ ติดตามให้เกษตรกรที่รับพันธุ์ข้าวพันธุ์ขยายไปปลูกเป็นแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ส่งเสริมในปี ๒๕๒๕/๒๖ และเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตแล้ว ประมาณ ๑๕๕,๐๐๐ ตัน นำไปปลูกในพื้นที่นาของตนเอง ซึ่งจะได้เนื้อที่เพาะปลูกข้าวพันธุ์ดีทั้งหมด ๑๕ ล้านไร่ในฤดูนาปี ๒๕๒๖/๒๗ ซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นที่เปลี่ยนพันธุ์ข้าวตามเป้าหมายปีที่ ๒

๑.๔.๒ นำเมล็ดพันธุ์ขยายที่ผลิตได้โดยสถานีทดลองข้าว และศูนย์ขยายพันธุ์พืช ในปี ๒๕๒๕/๒๖ จำนวน ๓,๗๐๐ ตัน ไปดำเนินการจัดสรรให้เกษตรกรเป้าหมายและเปลี่ยนและนำไปปลูกเป็นแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ส่งเสริม โดยมีหลักการและเงื่อนไขเช่นเดียวกันกับ ข้อ ๑.๒.๑ (ปี ๒๕๒๔/๒๕) หรือ ข้อ ๑.๓.๒ (ปี ๒๕๒๕/๒๖) ซึ่งคาดว่าจะได้เนื้อที่ปลูกเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ส่งเสริมจำนวน ๖๒๐,๐๐๐ ไร่

๑.๕ ปี ๒๕๒๗/๒๘ (ปีที่ ๕)

๑.๕.๑ ติดตามให้เกษตรกรที่รับพันธุ์ข้าวพันธุ์ขยายไปปลูกเป็นแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ส่งเสริมในปี ๒๕๒๖/๒๗ (ข้อ ๑.๔.๒) และเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตแล้วประมาณ ๑๕๕,๐๐๐ ตัน นำไปปลูกในพื้นที่นาของตนเอง จะได้เนื้อที่เพาะปลูกข้าวพันธุ์ดีทั้งหมด ๑๕ ล้านไร่ในฤดูนาปี ๒๕๒๗/๒๘ ซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นที่เปลี่ยนพันธุ์ข้าวตามเป้าหมายปีที่ ๓

๒. การคัดเลือก เกษตรกรและพื้นที่ เป้าหมาย

จังหวัดเป้าหมายดำเนินการแพร่กระจายพันธุ์ข้าวมีรวมทั้งสิ้น ๗๒ จังหวัด ทั่วประเทศ
ดังนี้

ปี ๒๕๒๕/๒๖ ดำเนินการ ๕๒ จังหวัด

ปี ๒๕๒๖/๒๗ ดำเนินการ ๕๔ จังหวัด

ปี ๒๕๒๗/๒๘ ดำเนินการ ๗๒ จังหวัด

ให้คณะกรรมการเปลี่ยนแปลงพันธุ์ข้าวระดับจังหวัดและเจ้าหน้าที่ภาคสนามคือ เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล และเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ วางแผนดำเนินการคัดเลือกเกษตรกร และจุดดำเนินการตามเป้าหมายที่เหมาะสม

ในการนี้ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องควรจะได้พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรดำเนินการในกลุ่มผู้ยากไร้เป็นอันดับแรก ซึ่งอาจจะดำเนินการได้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อยกระดับผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรผู้ยากไร้ขึ้นก่อน

๓. การจัดสรรแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์และการรวบรวมข้าวเปลือกพันธุ์พื้นเมือง

ให้เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล พิจารณาจัดสรรและแจกจ่ายข้าวพันธุ์ขยายที่ได้จากสถานีทดลองข้าวและศูนย์ขยายพันธุ์พืช ให้แก่เกษตรกรนำไปปลูกขยายพันธุ์เป็นแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ส่งเสริมในอัตรา ๕ กิโลกรัม/ไร่ สำหรับนาข้าว และ ๑๕ กิโลกรัม/ไร่ สำหรับนาหว่าน โดยวิธีแลกเปลี่ยนกับพันธุ์พื้นเมือง ทั้งนี้เกษตรกรรายหนึ่ง ๆ จะสามารถแลกเปลี่ยนพันธุ์ข้าวได้ตามสัดส่วนของพื้นที่นาถือครอง ๒๕ ไร่ ต่อแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ส่งเสริม ๑ ไร่

ผลผลิตทั้งหมดที่ได้รับจากการทำแปลงผลิต เมล็ดพันธุ์ส่งเสริม เป็นของเกษตรกรผู้ปลูก แต่มีเงื่อนไขว่าเกษตรกรจะต้องนำไปใช้ปลูกให้เต็มพื้นที่นาของตนเอง ในปีต่อไปซึ่งจะได้เนื้อที่ปลูกข้าวพันธุ์ดีประมาณ ๒๕ ไร่ของเนื้อที่แปลงพันธุ์ส่งเสริม

๔. การปรับปรุงดินเปรี้ยวตามโครงการเปลี่ยนพันธุ์ข้าว

กรมพัฒนาที่ดินจะมีหน้าที่รับผิดชอบในการปรับปรุงดินเปรี้ยว โดยการใช้ปูนมาร์ล ซึ่งมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๔.๑ ทำการผลิตปูนมาร์ลเพื่อใช้ตามโครงการปีละ ๕๐,๐๐๐ ตัน สำหรับการปรับปรุงนาดินเปรี้ยวได้ปีละ ๕๐,๐๐๐ ไร่ รวม ๓ ปี คิดเป็นปริมาณทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐ ตัน ปรับปรุงดินนาได้ ๑๕๐,๐๐๐ ไร่

๔.๒ ค่าดำเนินงานร่วมกับเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องในการศึกษา วางแผนดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมดำเนินการ

๔.๓ การจัดสรรปุ๋ยมาร์ลให้เกษตรกรในแต่ละปี จะพิจารณาจัดสรรให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดสรรพันธุ์ข้าวเพื่อนำไปปลูกขยายพันธุ์เป็นเมล็ดพันธุ์ส่ง เสริม และไม่เคยปรับปรุงดินเปรี้ยวด้วยปุ๋ยมาร์ลมาก่อน เป็นอันดับแรกในอัตราการใช้ปุ๋ยมาร์ลไร่ละ ๑ ตัน

๔.๔ การขนส่งปุ๋ยมาร์ลจากแหล่งผลิตถึงจุดรวมกอง ในบริเวณหมู่บ้าน วัด หรือ หัวไร่ ปลายนาเกษตรกรแล้วแต่กรณี รัฐจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการขนส่งให้เฉพาะกรณีของเกษตรกรบางรายดังต่อไปนี้

๔.๔.๑ เกษตรกรที่ได้รับจัดสรรพันธุ์ข้าวให้นำไปปลูกเพื่อขยายพันธุ์ผลิต เป็นเมล็ดพันธุ์ส่งเสริม ทั้งนี้เพียงไม่เกินจำนวนเนื้อที่ที่ได้รับการจัดสรรเมล็ดพันธุ์

๔.๔.๒ เกษตรกรผู้ยากไร้ไม่สามารถช่วยตัวเองได้

๔.๔.๓ เกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติในฤดูนาปีที่ผ่านมา

๔.๔.๔ เกษตรกรในเขตโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม

ทั้งนี้ การช่วยเหลือค่าขนส่งปุ๋ยมาร์ลโดยรัฐดังกล่าว จะทำได้เพียงไม่เกินปีละ ๒๐,๐๐๐ ตัน ส่วนจำนวนที่เหลืออีกปีละ ๓๐,๐๐๐ ตัน เกษตรกรต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง

๔.๕ ค่าขนส่งปุ๋ยมาร์ลจากจุดรวมกอง ซึ่งอยู่ตามหมู่บ้าน วัด หรือหัวไร่ปลายนาถึงแปลงนาของเกษตรกร เกษตรกรจะต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง ซึ่งเกษตรกรสามารถที่ขอบริการสินเชื่อเพื่อการนี้ได้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๕. การสนับสนุนด้านการใช้ปุ๋ยเคมีตามโครงการเปลี่ยนพันธุ์ข้าว

เพื่อให้การผลิตเมล็ดพันธุ์ส่งเสริมจากแปลงของเกษตรกรได้มีปริมาณที่สามารถนำไปแพร่กระจายในพื้นที่เปลี่ยนพันธุ์ข้าวให้เป็นไปตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น เกษตรกรเป้าหมายจะได้รับการสนับสนุนให้ได้ซื้อปุ๋ยเคมีใช้ในราคาอุดหนุนจากองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร เพื่อใช้เฉพาะในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ส่งเสริม อัตราไร่ละ ๓๐ กิโลกรัม โดยจะได้ส่วนลดในอัตรา กิโลกรัมละ ๑.๕๐ บาท จากราคาขายปกติทั้งในกรณีจำหน่ายเป็นเงินสดและเงินเชื่อ

สำหรับเงินส่วนลดค่าปุ๋ย กิโลกรัมละ ๑.๕๐ บาท นั้นรัฐจะชดใช้คืนให้องค์การตลาด
เพื่อเกษตรกรต่อไป

๖. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาคสนาม

เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และเกษตรตำบล เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงาน
เปลี่ยนพันธุ์ข้าว ในระดับท้องที่ โดยการประสานงานร่วมกับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และเจ้าหน้าที่
ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีภาระกิจที่สำคัญดังนี้

๖.๑ ดำเนินการวางแผนดำเนินการเปลี่ยนพันธุ์ข้าวในท้องที่รับผิดชอบ

๖.๒ ทำการสำรวจชนิดและปริมาณความต้องการพันธุ์ข้าว ที่เกษตรกรประสงค์จะ
แลกเปลี่ยน แจกให้กรมวิชาการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตร ทำการผลิตเพื่อใช้ในโครงการ
ต่อไป

๖.๓ ให้คำแนะนำทางวิชาการและช่วยแก้ไขปัญหาคืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นแก่เกษตรกร

๖.๔ ติดตามการแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์และการเรียกเก็บพันธุ์คืนจากเกษตรกรให้เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อย

๖.๕ ติดตามการดำเนินการแพร่กระจายพันธุ์ของเกษตรกรให้เป็นไปตามเป้าหมาย

สำหรับท้องที่เป็นดินเปรี้ยว เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และเกษตรตำบลต้องวางแผน
ดำเนินการปรับปรุงดินเปรี้ยวให้เป็นไปตามเป้าหมาย เพื่อเสริมโครงการเปลี่ยนพันธุ์ข้าวด้วย

๗. การดำเนินงานตามมาตรการสนับสนุนโครงการอื่น ๆ

๗.๑ กรมวิชาการเกษตรจะร่วมมือกับกรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์
ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ระดับสนาม เพื่อนำความรู้ไปแนะนำส่งเสริมแก่เกษตรกรในโครงการต่อไป

๗.๒ กรมส่งเสริมการเกษตรจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์
ในทุกระดับที่สมควรแก่กรณี ทั้งนี้ โดยการประสานงานร่วมกับสื่อมวลชนทั้งของรัฐและเอกชน

๗.๓ กรมส่งเสริมการเกษตรจะเป็นผู้รับผิดชอบในการบริการด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในนาของเกษตรกรอย่างเน้นหนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแปลงนาที่เกษตรกรได้รับการจัดสรรเมล็ดพันธุ์ให้ปลูกขยายพันธุ์ต่อไป

๗.๔ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จะเป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านบริการสินเชื่อการเกษตรแก่เกษตรกรในโครงการ ที่มีความต้องการสินเชื่อเพื่อเร่งรัดการผลิตเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ โดยการประสานงานร่วมกับองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรในการจำหน่ายสินเชื่อการเกษตรในรูปปรสตุเฉพาะในส่วนที่เป็นสินเชื่อ เพื่อจัดหาปัจจัยการผลิต

๗.๕ องค์การตลาดเพื่อการเกษตรกร รับผิดชอบในการบริการจัดหาปัจจัยในการผลิตที่จำเป็นอื่น ๆ ที่เกษตรกรต้องการเป็นกรณีพิเศษ

๗.๖ รัฐบาลจะดำเนินการสนับสนุนในด้านการประกันราคาข้าวเปลือกที่ผลิตได้ตามโครงการในราคาสูงกว่าพันธุ์พื้นเมืองที่มีคุณภาพต่ำอย่างเด่นชัด

๘. การดำเนินงานด้านการติดตามและประเมินผลโครงการ

สำนักงานเศรษฐกิจ จะมีหน้าที่รับผิดชอบในการทำการสำรวจวิเคราะห์และประเมินผล การดำเนินงานตามโครงการ โดยการประสานงานร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาค และเจ้าหน้าที่ส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับสนาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง .

อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑. ประวัติอำเภอ

เดิมมีฐานะเป็นเมือง ตั้งที่ทำการที่ชายทะเล ตำบลพุมเรียง ภายหลังยุบเป็นอำเภอ เรียกว่าอำเภอกกลาง ต่อมาได้เปลี่ยนนามเป็นอำเภอพุมเรียง และเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๔๔๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามเป็นอำเภอเมืองไชยา ปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ย้ายที่ว่าการอำเภอจากตำบลพุมเรียง มาตั้งที่ตำบลตลาดไชยา ปัจจุบันนี้ ปี พ.ศ. ๒๔๘๐ เปลี่ยนนามเป็นอำเภอไชยา เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๘๖ ได้รับความพิจารณาฐานะเป็นอำเภอชั้นเอก

อำเภอนี้เดิมมีศาลจังหวัด เรียกว่าศาลจังหวัดไชยา ตั้งขึ้นเมื่อต้น จ.ศ. ๑๒๔ ภายหลังยุบไปรวมกับศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๕ และแล้วจัดตั้งขึ้นใหม่เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๙๐

๒. การแบ่งการปกครองก. การปกครองส่วนภูมิภาค มี ๔ ตำบล ๔๒ หมู่บ้าน

๑. ตำบลตลาดไชยา	มี ๔ หมู่บ้าน
๒. ตำบลเสม็ด	มี ๖ หมู่บ้าน
๓. ตำบลพุมเรียง	มี ๓ หมู่บ้าน
๔. ตำบลตะกรบ	มี ๕ หมู่บ้าน
๕. ตำบลเวียง	มี ๔ หมู่บ้าน
๖. ตำบลโม่งถ้าย	มี ๕ หมู่บ้าน
๗. ตำบลปากหมาก	มี ๕ หมู่บ้าน
๘. ตำบลทุ่ง	มี ๖ หมู่บ้าน
๙. ตำบลป่าเว	มี ๔ หมู่บ้าน

อำเภอมีเนื้อที่ ๑๒๒๒ ตารางกิโลเมตร มีพลเมือง ๓๐,๓๕๕ คน เป็นชาย ๑๔,๘๐๘ คน เป็นหญิง ๑๕,๕๔๗ คน มีจำนวนบ้าน ๔๗๓๔ บ้าน จำนวนครอบครัว ๕๔๑๖ ครัว

ราชการบริหารส่วนภูมิภาคนี้ มีแผนการของกระทรวงทบวงกรมที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ ๑๔ แผนก ที่ไม่ขึ้นตรงต่ออำเภอ ๖ แผนก

ข. การปกครองส่วนท้องถิ่น มีสุขาภิบาล ๑ สุขาภิบาล คือ สุขาภิบาลตลาดไชยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ องค์การ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง

๓. สิ่งสำคัญของอำเภอ

๑. พระบรมธาตุไชยา สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. ๑๒๐๐ เศษ เพื่อเป็นที่ประดิษฐาน พระสารีริกธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นฝีมือของช่างศรีวิชัยแท้ที่แลเห็นปรากฏอยู่ ปัจจุบันนี้แห้งเหี่ยว อันเป็นปูชนียสถานที่สำคัญยิ่งของประเทศ ตั้งอยู่ที่วัดพระบรมธาตุราชวรวิหาร ท้องที่ตำบลเวียง ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ ๑ กิโลเมตรเศษ

๒. พิพิธภัณฑ์สถาน สาขาสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ที่วัดพระบรมธาตุราชวรวิหาร ท้องที่ตำบลเวียง

๓. สวนโมกขพลาราม เป็นสถานที่ค้นคว้าศึกษาและเผยแผ่พุทธศาสนา โดยการนำของ พระคุณเจ้า พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาส) และได้จัดสร้าง "โรงมหรสพทางวิญญาณ" เป็นอาคาร ตึก ๒ ชั้น กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๓๐ เมตร ตั้งอยู่ที่วัดธารน้ำไหล ตำบลเสม็ด ห่างจากที่ว่าการ อำเภอประมาณ ๔ กิโลเมตร

๔. แหลมโพธิ์ เป็นหาดทรายชายทะเล มีที่พำนักสวยงามตามธรรมชาติ อากาศดี อยู่ที่ปากน้ำพุมเรียง เขตตำบลพุมเรียง และตำบลตะกอบ ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ ๔ กิโลเมตร

๔. การศึกษาและการศาสนา

ก. การศึกษา มีโรงเรียนประชาบาล ๓๓ โรง มีโรงเรียนมัธยมสามัญศึกษา ๑ โรง มีโรงเรียนราษฎร์ ๔ โรง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ๓ โรง ตอนปลาย ๑ โรง รับรองวิทยฐานะแล้ว ๓ โรง

กรมสามัญศึกษาและโรงเรียนราษฎร์ มีครู ๘๐ คน นักเรียน ๑๕๗๔ คน องค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ มีครู ๑๖๖ คน นักเรียน ๕๑๘๖ คน

ข. การศาสนา มีวัดพุทธ ๒๕ วัน มีมัสยิด ๔ มัสยิด มีศาลเจ้า ๑ แห่ง

ราษฎรในท้องที่อำเภอนี้ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ที่นับถือศาสนาอิสลามมีเป็นส่วนน้อย

๕. การสาธารณสุข

มีสถานีอนามัยชั้น ๑ จำนวน ๑ แห่ง มีสถานีอนามัยชั้น ๒ จำนวน ๔ แห่ง มีสำนักงานผดุงครรภ์ จำนวน ๒ แห่ง มีหมู่บ้านพัฒนาอนามัย จำนวน ๔ แห่ง

๖. ความสงบเรียบร้อย

ในปี ๒๕๑๔ มีคดีอาญาเกิดขึ้น ๑๘๔ ราย คดีอุกฉกรรจ์ ๑๗ ราย คดีธรรมดา ๑๖๗ ราย

๗. การเศรษฐกิจ

ก. ป่าไม้ มีป่าสงวน ๒ แปลง กำลังดำเนินการสงวน ๒ แปลง

- ป่าสงวนเขาพุทธทอง มีเนื้อที่ประมาณ ๒๓ ตารางกิโลเมตร อยู่ในเขตตำบลโมถ้าย ตำบลเวียง ตำบลป่าเว อำเภอไชยา และติดตำบลเสวียด อำเภอท่าฉาง

-ป่าสงวนท่าชนะ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐๖๐ ตารางกิโลเมตร อยู่ในเขตตำบลป่าเว ตำบลเวียง ตำบลโมถ้าย ตำบลปากหมาก อำเภอไชยา

-ป่าเลนคลองพุมเรียง อยู่บริเวณริมคลองพุมเรียง มีไม้ป่าเลน ไม้โกงกางอยู่หน้าแน่น สมควรสงวนไว้เป็นอย่างดี

-ป่าดงเลิงแปลง ๒ อยู่ในตำบลตะกรบ เนื้อที่ประมาณ ๔ ตารางกิโลเมตร มีไม้เบญจพรรณ กำลังดำเนินการสงวน

การอาชีพและธุรกิจ

นา มีเนื้อที่ประมาณ ๗๓,๘๗๒ ไร่ ผลผลิตได้ประมาณ ๒๐,๕๐๗ เกวียน และได้เคยทดลอง
ทำนาปีละ ๒ ครั้ง ในตำบลเสม็ด ตำบลทุ่ง ตำบลป่าเว และตำบลพุมเรียง มีจำนวน ๑๒๒ ราย
มีเนื้อที่ ๑๐๒๔ ไร่ ได้ผลิตผลประมาณ ๓๒,๖๕๒ กิ่ง

สวน แยกได้เป็น ๔ ประเภท คือ ยางพารา มีเนื้อที่ ๕,๘๘๖ ไร่ มะพร้าว มีเนื้อที่
๑๐,๖๕๐ ไร่ ผลไม้ต่าง ๆ มีเนื้อที่ ๑,๐๒๐ ไร่ พืชอื่น ๆ มีเนื้อที่ ๕,๘๒๕ ไร่ การส่งเสริม ได้มี
การส่งเสริมเกี่ยวกับการจัดหาพันธุ์ ปุ๋ย การจัดทำแปลงสาธิต และออกแนะนำการใช้ยาปราบศัตรูพืช
ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อเพิ่มผลิตผล

สัตว์เลี้ยง มีช้าง ๑๔๕ เชือก ม้า ๔๐๕ ตัว โค ๕๔๒ ตัว กระบือ ๗๔๑ ตัว แพะ
๔๔ ตัว สุกร ๔๕๔๗ ตัว เป็ด ๒๘๖๑๑ ตัว ไก่ ๕๓๖๖๔ ตัว ห่าน ๑๐๒ ตัว

การประมง สัตว์น้ำเค็มจับได้ประมาณ ๒๑๖๓ ตัน มีมูลค่าประมาณ ๘,๖๕๕,๒๐๐ บาท
สัตว์น้ำจืด จับได้ประมาณ ๒๒ ตัน มีมูลค่าประมาณ ๘๐,๘๐๐ บาท นอกจากนี้ได้มีสมาคมชาว
ประมงที่ตำบลพุมเรียง ๑ สมาคม เพื่อส่งเสริมการประมง ขณะนี้มีสมาชิกประมาณ ๒๐๐ คน

สหกรณ์ มีสหกรณ์การเกษตรไชยา ๑๘ สมาคม สหกรณ์การไฟฟ้า ๑ สมาคม

ธนาคาร มีธนาคารออมสิน สาขาอำเภอไชยา ๑ ธนาคาร มีผู้ฝากประมาณ ๘๐๐๐ ราย

การอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ มีโรงสีข้าวชนิดโรงสีไฟ ๑ โรง โรงสีเล็กจำนวน
๑๕๐ โรง โรงน้ำแข็ง ๑ โรง นอกจากผลิตจำหน่ายในท้องที่แล้ว ยังได้ส่งข้าวเปลือก ข้าวสาร
รำข้าว ไปจำหน่ายต่างอำเภอและต่างจังหวัดอีกด้วย มีการอุตสาหกรรมในครัวเรือน คือการ
ทอผ้ายกไหม การเย็บหมวก การเย็บกระเป๋าด้วยปอและใบลาน ที่ตำบลพุมเรียง และตำบล
ตลาดไชยา เป็นสินค้าออกไปจำหน่ายต่างท้องที่ด้วย

๘. การคมนาคม

ก. ทางหลวงจังหวัดมี ๒ สาย คือ

-สายวัดพระบรมธาตุไชยา - พุมเรียง ยาวประมาณ ๔ กิโลเมตร ลาดยางได้เพียง ๒ กิโลเมตร นอกนั้นเป็นถนนดินลูกรัง

-สายพุนพิน - ท่าชนะ ผ่านเขตท้องที่อำเภอไชยา ยาวประมาณ ๑๗ กิโลเมตร เป็นทางคันดิน ขรุขระขาดเป็นตอน ๆ ยานพาหนะผ่านไม่ได้สะดวก

ข. การขนส่ง

-การขนส่งโดยทางรถไฟสายใต้

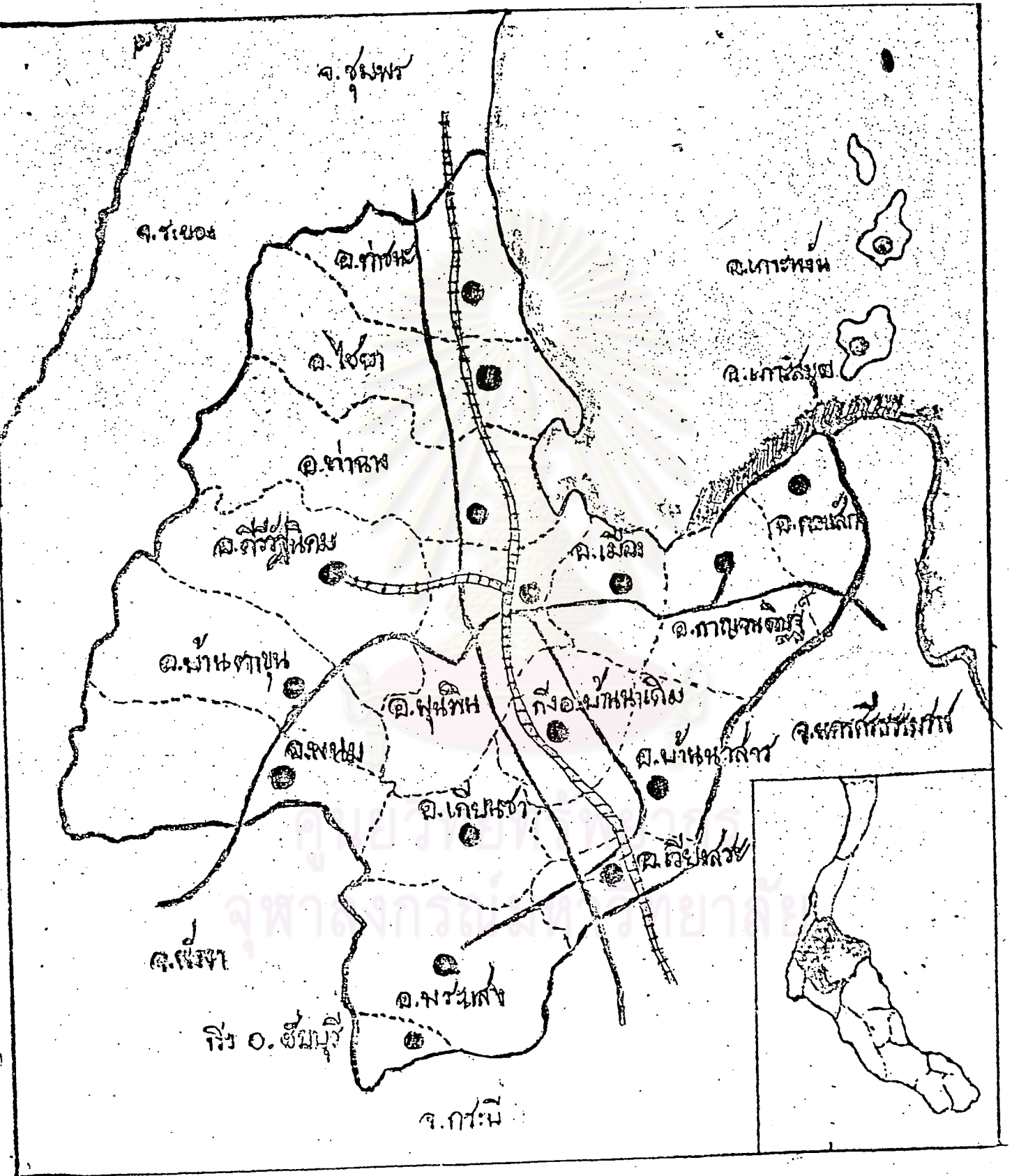
-การขนส่งโดยทางเรือ ผ่านทะเลที่ตำบลพุมเรียง ไปตัวจังหวัด

-ขนส่งโดยทางรถยนต์ แต่ไม่ค่อยสะดวกนัก

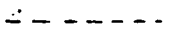
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่สังเขป จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่ตั้งอำเภอ/กิ่งอำเภอ

เส้นแบ่งเขตอำเภอ

ทางรถไฟ

ทางหลวงแผ่นดิน

ประวัติผู้เขียน

นางสาว รัตนาวดี บุรณวิวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๐๑ ได้รับปริญญา
ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา ๒๕๒๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย